

PRÁVNÍ OCHRANA OBSAHU WEBOVÝCH STRÁNEK

TOMÁŠ KUBEŠA

Právnická fakulta, Masarykova univerzita

Tato práce se zaměří na ochranu obsahu webových stránek a využití jednotlivých ochranných institutů autorského práva. Tyto instituty a jejich využití popíše ve specifickém kontextu webových stránek. Pokusí se identifikovat slabá místa stávající hmotněprávní úpravy i problematické aspekty vymáhání autorských práv v předmětné oblasti, tedy se bude zabývat i úpravou procesní. Pokusí se také navrhnout řešení těchto komplikací, zejména v mezinárodním měřítku.

Webová stránka, ochrana textu na webu, ochrana zdrojového kódu, ochrana grafických prvků, phishing

Webpage, online text protection, online source code protection, online graphics protection, phishing

1. ÚVOD

V dnešní době hraje internet velmi výraznou roli nejen v soukromém životě jednotlivců, ale představuje také výrazný prvek ekonomického života celé společnosti. Jednou z jeho významných služeb je také world wide web, tedy služba, v jejímž rámci již existují samotné webové stránky¹.

Jejich samotná existence, obsah a funkce mají značný dopad na celou společnost. Proto je právě jejich obsah nutné důsledně chránit.

Takový úkol však při detailním pohledu naráží na celou řadu problémů a komplikací. Ty nejvýraznější z nich se v této práci pokusím popsat a nalézt způsoby, jak se k nim postavit a jak je řešit.

¹ *About the world wide web [online]. 1992 [cit. 2011-03-09]. W3C Consortium. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/WWW/>>.*

2. ÚVOD DO PROBLEMATIKY

O webových stránkách² a jejich obsahu nelze psát bez vytyčení patřičného pojmového aparátu a základního popisu jejich funkce.

V běžné komunikaci se často zaměňují pojmy web a internet, takové zjednodušení je ale zcela nepřijatelné. Zatímco internet je velmi rozsáhlý soubor vzájemně propojených počítačových sítí³, web je jen jednou z jeho služeb. Web, jinak označovaný pojmy World wide web nebo zkráceně jen WWW je systém vzájemně propojených hypertextových dokumentů⁴, jež je možné zobrazovat s využitím zvláštního softwarového vybavení (nejčastěji prohlížeče).

Již z této definice webu vyplývá, že jsou pro něj klíčové dva prvky – hypertextové dokumenty a jejich vzájemné propojení. Hypertextové dokumenty, tedy dokumenty, obsahující hypertext, jak už předpona ve slově hypertext napovídá, výrazně obsahově přesahují běžný text. V hypertextovém dokumentu není sdělovaný význam obsažen pouze v samotném textu, ale i v dalších formách sdělení, jakými jsou tabulky, grafické prvky, videa a zvuky. Specifickým znakem hypertextu a dokumentů jej obsahujících je však jejich vzájemné propojení.

Takové rozšíření však znamená, že na hypertextový dokument nelze pohlížet jen jako na obyčejný text, jež právo umí poměrně dobře chránit s využitím institutů zdokonalovaných po staletí. Součástí hypertextu jsou přece i grafické a zvukové prvky, jež požívají ochrany poněkud odlišných právních nástrojů, pokud jsou uváděny mimo hypertext. Samotné propojení jednotlivých hypertextových dokumentů pak má blíže k technickému zařízení než k samotnému textu. Hypertext je pak kombinací všech těchto prvků. Je tedy třeba zajistit, aby se jednotlivé ochranné instituty vzájemně dobře doplňovaly a podporovaly a nevznikaly mezi nimi rozpory a mezery v jejich úpravě. K tomuto účelu je nutné jednotlivé způsoby ochrany popsat a případné nedokonalosti odhalit.

² *HORTON, William, et al. Webpage design cookbook. New York : John Wiley and sons, 1996. Introduction, s. 649.*

³ *Internet : The world's first book published on the web (2000) [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. The LivingInternet. Dostupné z WWW: <<http://www.livinginternet.com/i/i.htm>>.*

⁴ *What is Hypertext [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. W3C Consortium. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/WhatIs.html>>.*

3. OCHRANA TEXTU

Ochrana textového obsahu webových stránek je tím nezákladnějším kamenem ochrany obsahu webových stránek jako celku. V tomto případě si vystačíme s použitím ochranného institutu v podobě ochrany literárního díla ve smyslu autorského zákona⁵. Text, obsažený na webových stránkách ve sledovaných ohledech nevykazuje žádné odchylky od jiných forem literárních děl.

Nicméně tento institut naráží na problémy při aplikaci.

Problémem prvním je velmi nízká obtížnost narušení tohoto ochranného institutu. Faktický úkon, jímž je text z webové stránky zkopírován a užit jinde bez souhlasu autora je co do provedení velmi jednoduchý, nevyžaduje žádné znalosti nad rámec znalostí běžného uživatele internetu a je velmi rychlý. Uživatele webové stránky, jež text zkopíroval také nelze při prohlížení webové stránky odlišit od ostatních uživatelů, jež se takového protiprávního jednání nedopustili. Neoprávněně zkopírovaný obsah je také možné velmi rychle zpřístupnit řadě dalších uživatelů. Panuje tady odlišnost od stavu, ve kterém byl institut ochrany literárního díla vyvinut, kdy jediným reálně použitelným způsobem, jak masově zpřístupnit neoprávněně zkopírované autorské dílo, byl prostý přepis, případně přetisk, jež byl náročný na čas, technické vybavení a distribuční kanály. Právě díky těmto prováděcím obtížím bylo neoprávněně kopírování textů nesnadné a snadno odhalitelné.

Tato omezení však v případě webových stránek neplatí. Situace je zde dokonce horší, než v případě distribuce literárních děl počítačovými soubory, jež je možné chránit, omezovat jejich kopírování nebo opatřovat značkami, jež usnadní odhalení subjektu, jež se dopustil narušení práva. Takové prostředky totiž u obsahu webových stránek nemohou být užity.

Jediný způsob, jež může vést k odhalení pachatele předmětného jednání je identifikace subjektu, jež publikuje kopírované literární dílo bez souhlasu autora. Situace je poměrně snadná u obsahu, jež je prezentován na doménách druhého řádu. Tyto domény jsou registrovány na jméno subjektu a informace o této registraci jsou veřejně přístupné ve whois databázi⁶. Zde uvedený subjekt je potom provozovatelem domény a jako takový je zodpovědný za obsah na ní prezentovaný, případně může být výrazně nápomocen při dohledání konkrétního pachatele předmětného protiprávního jednání.

⁵ ČR. *Autorský zákon č. 121/2000. In Sbirka zákonů. 2000, § 2.*

⁶ ICANN [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. *Internet Corporation for Assigned names and numbers. Dostupné z WWW: <<http://www.icann.org/>>.*

Komplikace však nastávají u domén třetího řádu. Je nezadatelným právem provozovatele domény druhého řádu poskytovat domény řádu třetího. Toto poskytování však mnohdy narůstá do obrovských rozměrů a provozovatel domény druhého řádu poskytne značné množství domén, přes které je zpřístupněno enormní množství obsahu⁷.

Je v zájmu takového poskytovatele požadovat po provozovateli domén třetího řádu identifikační údaje, avšak má minimální možnosti, jak tyto údaje ověřit. Je poměrně častým jevem, že udané identifikační údaje nejsou správné. V případě, že provozovatel takové webové stránky na doméně třetího řádu bude jednat protiprávně, jsou možnosti, jak jej stíhat omezeny tak, jak jsou omezeny možnosti jej identifikovat. Je nutné si uvědomit, že ne vždy lze s úspěchem použít např. identifikaci pomocí IP adresy počítače⁸.

Zodpovědnost provozovatele domény druhého řádu za obsah webových stránek přístupných na jím přidělených doménách třetího řádu je již překonaným konceptem, je jen obtížně realizovatelná.

Druhý problém má původ v samotné podstatě internetu jakožto celosvětové počítačové síť. Je zřejmé, že porušení právní ochrany textu jako literárního díla je snazší postihovat, pokud jsou dotčené subjekty v rámci jednoho státu. Pokud tomu tak není, objevuje se nám mezinárodní spor, jež je vždy poněkud náročnější než spor vnitrostátní. K jeho vedení je tak třeba značného odborného i finančního zázemí a hrozí riziko, že tyto náklady se ani v případě plného úspěchu ve věci nevrátí. Subjekt, jež takovým zázemím nedisponuje nebo není ochoten riskovat ztrátu vložených prostředků je omezen v prosazování svých práv.

Dosud jsem hovořil jen o porušení ochrany literárního díla v rámci internetu. Tuto ochranu je ale možné porušit i tak, že k neoprávněnému zveřejnění dojde mimo internet, tedy s využitím klasických médií – tisku, rozhlasu nebo televize. Zde je situace výrazně jednodušší – obvykle je snadné identifikovat subjekt, jež právo porušil, je možné proti němu vést spor. Obvykle také má majetkové zázemí, na němž je možné zhojit pohledávku na nákladech řízení v případě úspěchu. Situace se tak blíží původnímu stavu, za kterého vznikl ochranný institut díla literárního a vliv specifík internetu je jen malý.

Z výše uvedeného je dle mého názoru zjevné, že stávající způsob ochrany vykazuje značné nedostatky zejména v oblasti reálné prosaditelnosti práva

⁷ *Subdomain [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. Subdomain. Dostupné z WWW: <<http://www.subdomain.net/>>.*

⁸ *What is my IP address [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. What is my IP address. Dostupné z WWW: <<http://whatismyipaddress.com/>>.*

na ochranu literárního díla způsobené obtížnou identifikací subjektů a obtížností mezinárodních sporů. Jedná se tedy spíše o komplikace procesního charakteru.

Řešení těchto komplikací však již funguje v blízkém oboru a dle mého názoru může sloužit jako vzor při vylepšení systému stávajícího. Tímto oborem je Domain dispute settlement, tedy spory z doménových jmen⁹.

Dle mého názoru představuje řešení prosazování unifikované úpravy ochrany literárního obsahu webových stránek v mezinárodním měřítku a řešení odpovídajících sporů před rozhodci WIPO tak, jak je tomu v případě sporů z doménových jmen¹⁰. Je možné očekávat, že takových sporů bude značné množství, což by kladlo značné nároky na rozhodovací činnost těchto rozhodců. Považuji za účelné značně zjednodušit procesní postup. Inspirací budiž například užití formulářů při řízení o Evropském platebním rozkazu, jež poměrně zručně nakládá s problematikou překlada podání širokým užitím formulářů¹¹.

Posledním krokem pak je zjednodušení identifikace procesních stran. K té dle mého názoru poslouží zpřísnění požadavků na identifikaci provozovatelů webových stránek přístupných doménami třetího řádu až do rozsahu, aplikovaného u provozovatelů domén druhého řádu. Je zjevné, že tento krok bude nejproblematičtější.

4. OCHRANA GRAFICKÝCH PRVKŮ

Pod pojmem grafické prvky rozumím veškeré stabilní prvky webové stránky, jež sdělují informace jinou formou, než formou textu. Do této kategorie tak spadají nejenom fotografie, ale i jiný obrazový materiál nebo samotné grafické ztvárnění webové stránky, její design.

U prvků obrazových nenacházíme žádných nezvyklých komplikací. Je u nich obvykle jednoznačný autor, jemuž svědčí autorská práva. K dalšímu užití je potom nutný jeho souhlas. Výjimku z tohoto pravidla představuje využití pro zpravodajské, vzdělávací a další účely, jak je rozeznává autorský

⁹ *Domain Dispute Resolution [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. ICANN. Dostupné z WWW: <<http://www.icann.org/en/dispute-resolution/>>.*

¹⁰ *Arbitration and Mediation center [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. WIPO. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/amc/en/>>.*

¹¹ *Evropská Unie. Nařízení ES o evropském platebním rozkazu 1896/2006. In Úřední věstník ES. 2006, 1896.*

zákon¹². Problematický moment přináší pouze režim dalšího užití v různých právních rádech. Přístupnost webových stránek obvykle není teritoriálně omezena. Jsou tedy, včetně veškerého obsahu, přístupné stejně v zemích s různým rozsahem možností užití tohoto materiálu bez nutnosti získávat souhlas autora. Jak autor, tak i uživatel poté dodržují svůj právní řád, avšak jejich zájmy jsou přesto protichůdné. Zde je třeba jednoznačně určit, který právní řád se aplikuje na webovou stránku. Postup tohoto určení je však již poměrně ujasněn a zjištění takového právního řádu je poměrně jednoznačné.

Situace však není tak zřejmá, pokud budeme hovořit o designu webových stránek.

Design je prvkem čistě grafickým, avšak je tomu tak jen zdánlivě. Drtivá většina vzhledu webových stránek, rozložení jednotlivých prvků a dokonce i jejich barvy je určena odlišně, než je tomu u klasických grafických děl. V případě webu jsou určeny nikoliv tvorbou autora za přímého užití barev, ale prostřednictvím specifického programovacího jazyka.

Design webové stránky v sobě tak spojuje nejen prvek ryze grafický, ale také počítačový program. Toto spojení je jednotné, neoddělitelné a trvalé a to po celou dobu, kdy se pohybujeme v oblasti webových stránek. Nicméně počítačový program je chráněn jako dílo literární a grafické dílo požívá také svého vlastního ochranného institutu. Není přitom možné určit, který institut bude nadřazen.

Situaci dále komplikuje reálný způsob tvorby webových stránek. Často se používají vzory nebo dokonce frameworky¹³. Užití frameworků a vzorů přináší celou řadu právních problémů. Mnohdy udávají strukturu celého webu, do značné míry utvářejí jeho vzhled a funkci. Jsou však výtvorem jiného autora nebo autorů, mnohdy mají velmi volně určené spektrum možných užití. Požívají však stále autorskoprávní ochrany.

Vzniká tedy hned několik konfliktních situací. Konflikt první vzniká mezi pojetím designu webové stránky jakožto díla výtvarného a počítačového programu. Zatímco do díla výtvarného není možné zásadně zasahovat bez svolení autora, do počítačového programu toto možné je¹⁴. Jak je uvedeno

¹² Česká republika. Autorský zákon č. 121/2000. In *Sbírka zákonů*. 2000, § 34.

¹³ *Software framework*. In *Wikipedia : the free encyclopedia [online]*. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , last modified on 7. 3. 2011 [cit. 2011-03-09]. Dostupné z WWW: <http://en.wikipedia.org/wiki/Software_framework>.

¹⁴ Česká republika. Autorský zákon č. 121/2000. In *Sbírka zákonů*. 2000, § 66.

výše, design webové stránky splňuje podmínky pro ochranu oběma instituty, avšak mezi nimi vzniká rozpor. Konflikt druhý potom nacházím ve využití frameworků. Je otázkou, zda-li využití frameworku zakládá vztah spoluautorů nebo jestli se jedná o nutnou úpravu počítačového programu nutnou pro jeho funkci. Dle mého názoru opět jsou splněny podmínky pro podřazení oběma ochranným institutům.

Řešení těchto konfliktů není jednoduché. Dle mého názoru je možné konflikt první řešit přiznáním co největších možností ochrany autorovi designu webu. Tento standard ochrany dle mého názoru představuje ochrana s využitím institutu ochrany výtvarného díla. Tento institut téměř zapovídá zásahy do předmětu díla a s výjimkou několika málo zákonem uvedených případů ponechává zásadní otázky dispozice s dílem v rukou autora¹⁵. I z podstaty a funkce webové stránky a jejího designu toto má opodstatnění. Pokud bychom přiznali standard nižší a umožnili pohlížet na design webové stránky jako na prostý počítačový program, umožnili bychom dalším subjektům jeho úpravy pro plnění potřeb, pro jaké bylo toto dílo pořízeno. Umožnili bychom tedy subjektům jiným než autorovi do díla zasahovat, například provádět aktualizace, drobné úpravy a podobně. Zde však snadno může dojít k narušení celkového vyznění designu webové stránky, na který nebude mít jeho autor vliv. Pokud necháme právo změn na díle pouze v rukou autora, je možné takovým negativním vlivům na dílo zabránit.

Je ovšem více než možné, že autor díla odmítne změny provést, ikdyž jsou technicky možné, ať už z jakéhokoliv důvodu. Pak by ovšem při důsledném lpění na výše uvedeném nebylo možné provést na díle změny, to by neplnilo svou funkci.

V případě potřeby drobných změn, jež nenarušují celkové vyznění díla (tedy designu webové stránky) a jsou nutné k plnění její funkce, navrhuji umožnit provedení změny i jinému subjektu než je autor, pokud autor sám odmítne provést takové změny a tyto jsou technicky možné.

Řešení druhého konfliktu potom vidím v příklonu k pohledu na vzory, frameworky a další „polotovary“ jako na počítačové programy. Už jejich samotným smyslem a účelem je sloužit jako podklad pro tvorbu dalších děl, ze své podstaty jsou tedy určeny k přetváření, úpravám a začlenění do dalších děl jiných autorů. Přiklánět se k poměrně striktnímu institutu spoluautorství autora frameworku a výsledného díla se tak jeví poněkud neúčelné¹⁶. Navrhuji se naopak přiklonit k variantě počítačového programu.

¹⁵ Česká republika. *Autorský zákon č. 121/2000. In Sbíрка zákonů. 2000, § 11 odst. 3.*

¹⁶ Česká republika. *Autorský zákon č. 121/2000. In Sbíрка zákonů. 2000, § 8.*

Zde navíc navrhuji akcentovat důraz na možnost úprav počítačového programu. Argumentem pro toto tvrzení budiž i skutečnost, že frameworky, vzory a podobné pomocné nástroje pro tvorbu webových stránek jsou mnohdy tvořeny po dlouhou dobu velkou skupinou autorů s relativně malým individuálním přínosem, původem z různých zemí a tedy řídicími se různými právními řády. Považovat takto rozsáhlé skupiny autorů a spolutvůrců za spoluautory dalších děl, kde je jejich dílo použito, je přinejmenším neobratné a přináší celou řadu problémových momentů. Příklonem k počítačovému programu s širokými možnostmi úprav tak bude naplněna funkce a účel frameworku.

Stále se však nelze zbavit problému, souvisejícího s mezinárodní přístupností díla a tedy s rozdílností právního řádu uživatelů webové stránky. Takový problém je možno řešit ukotvením webové stránky v prostoru k jedinému právnímu řádu, jež se bude vztahovat na její obsah bez ohledu na původ uživatele této stránky. Je zřejmé, že poměrně nízké možnosti a velká omezení, jak vymáhat právo autora designu webových stránek na internetu v mezinárodních sporech jsou výzvy, jež se ani v této práci vyřešit nepodaří.

Možným směrem, kterým se lze při řešení ubírat je dle mého názoru opět využití mezinárodní organizace WIPO. Pokud si uvědomíme, že za snahou zneužít výsledky cizí autorské práce je mnohdy vidina ekonomického prospěchu, je použitelný právní nástroj již téměř na dosah ruky. Opět navrhuji využít rozhodčí řízení před WIPO, jehož účastníky bude autor nebo správce jeho práv na straně jedné a provozovatel webové stránky, jež domněle zneužívá jeho díla na straně druhé. Pokud se v řízení před rozhodci podaří prokázat, že došlo ke zneužití autorova díla jiným subjektem, je nejjednodušším řešením postihnout provozovatele takové webové stránky. K tomu je možno využít samotnou přidělenou a registrovanou adresu této stránky. Zneužívající provozovatel tak dále nebude zpřístupňovat webovou stránku, porušující autorské právo a nebude z tohoto ani mít ekonomický prospěch. Jeho motivace přestat zneužívat autorovo dílo bude značná. Takový závěr rozhodců WIPO bude následně možné využít v dalším sporu o náhradu škody a další. Je zjevné, že procesní náležitosti takového sporu není možné zcela převzít z jiných řízení, vedených před rozhodci WIPO, zejména pokud jde o způsob určení rozhodců a jejich počet. Takový proces by byl velmi náročný a nákladný, což by konstitovalo jistou nákladovou bariéru pro autory, která by bránila domáhat se jejich práv. Naopak, počet rozhodců navrhuji nízký (ideálně jen jeden), řízení co nejjednodušší, s využitím elektronických doručovacích prostředků a formulářů, jaké známe např. z řízení o Evropském platebním rozkazu.

Ani tento postup však neřeší situaci u provozovatelů domén třetího řádu a u webových stránek, jejichž účel není možné přímo převádět na ekonomický prospěch. Je zjevné, že spoléhat se na klasické soudní řízení však není příliš obratné. Pokud se budeme zabývat jak řízením samotným, tak i jeho

následným výkonem zjistíme, že neposkytuje příliš velký standart ochrany autorského práva.

5. KÓD WEBOVÉ STRÁNKY

Pod tento pojem hodlám zařadit veškeré prvky webové stránky, jež mají vliv na její funkci, propojení jednotlivých hypertextových dokumentů, funkci jednotlivých jejích částí a libovolné další prvky, jež mají vliv na výsledný vzhled a funkci webové stránky, aniž by se jednalo přímo o prvky textové nebo grafické¹⁷.

Bude sem tak patřit například struktura webové stránky, její zdrojový kód, použití i kód jednotlivých interaktivních prvků a formulářů.

U takto určených prvků narážíme na jistý problém, spočívající v samotné povaze webové stránky. Značkovací jazyky i další nástroje, užívané při tvorbě webových stránek nabízejí poměrně omezený počet způsobů, jak dosáhnout sledovaného účelu. Pokud tedy začneme jednotlivá použitá řešení autorsky chránit a znemožníme nebo znesnadníme tak jejich použití dalším tvůrcům, dojde velmi brzy k vyčerpání všech možností, jak potřebného účelu dosáhnout.

Na druhou stranu je právě kód webové stránky jejím významným prvkem, zajišťuje její bezchybnou funkci, k jeho tvorbě je nezbytné značné množství specifických znalostí a osobního přínosu autora. Splňuje tedy všechna kritéria k tomu, aby byl chráněn v plném rozsahu.

V tomto případě dle mého názoru nelze než se přiklonit ke všeobecnému zájmu na tvorbě webových stránek a poněkud tím omezit ochranu autorských děl v této oblasti na ty nejzjevnější případy, kdy je možno výrazně omezit pochybnosti o tom, že došlo k prostému zkopírování rozsáhlých částí kódu webové stránky a jejich neoprávněnému užití. Pro toto řešení navíc hovoří jistá komplikovanost dokazování menších narušení práv autorů, daná poněkud omezenými vyjadřovacími možnostmi užívaných nástrojů tvorby webu.

V případě struktury webové stránky je situace ještě zjevnější. Pokud se podíváme na současné webové stránky, nelze než dojít k názoru, že míra podobnosti jejich struktury a způsob propojení jednotlivých hypertextových dokumentů je velmi vysoká. Možnosti inovace v této oblasti jsou pravděpodobně vyčerpány, současný model je široce užíván a lze říci, že ochrana struktury webové stránky je tedy neúčelná.

¹⁷ *Authoring tool accessibility guidelines 1.0 [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. W3C Consorcium. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/TR/ATAG10/>>.*

Ochrana jednotlivých prvků webové stránky, jako jsou formuláře, textová pole, tabulky a podobné interaktivní prvky potom nejeví příliš mnoho odlišností od předchozích prvků webové stránky. Jsou široce užívány, existuje jen omezené množství způsobů, jak je vytvořit, snad všechny jsou pak široce užívány. Snažit se tak zjistit, kdo je autorem takového prvku a následně jeho dílu poskytovat ochranu a bránit dalšímu využití je poněkud neúčelné, aspoň v běžných případech.

Situace je však zcela odlišná u komplikovanějších prvků, jako jsou rezervační systémy, komplexní aplikace e-shopů a prvky svou složitostí jim podobné. Zde je zjevné, že míra osobního přínosu autora je značná, ekonomická hodnota takového díla taktéž a je poměrně snadné jej odlišit od děl jiných autorů. Přiznání ochrany takovému dílu jako počítačovému programu je tak zcela na místě. Stále zůstává problém s mezinárodním vymáháním autorského práva v případě, že dojde ke zneužití takového díla. V řešení sporu z této situace navrhuji obrátit se na způsob řešení, uvedený již dříve v této práci, tedy rozhodčí řízení před WIPO, vedoucí k znemožnění přístupu k webu, jež autorské právo porušuje. U prvků takto značného rozsahu a této funkce je zjevné, že jejich zneužitím je sledován ekonomický prospěch a právě zneprístupnění tohoto prvku zabrání získání ekonomického prospěchu spočívajícím na zneužití autorského práva. Subjektu zneužívajícímu autorské právo v případě použití tohoto řešení se omezuje významný prvek motivace právo autora porušit.

6. ZNEUŽITÍ CELÉHO OBSAHU WEBOVÉ STRÁNKY

V předchozích kapitolách jsem se zabýval pouze ochranou jednotlivých částí a prvků webové stránky a jejich zneužitím. V této kapitole se však budu zabývat zneužitím obsahu webové stránky jako celku. Účelem takového zneužití je snaha subjektu vydávat se za provozovatele jiné webové stránky tím, že napodobí vzhled i funkci jeho webové stránky. Účelem takové snahy je opět získání ekonomického prospěchu. K tomuto cíli může být použito hned několik prostředků, metod a způsobů.

Poměrně častá je snaha způsobit záměnu dotčených webových stránek. Provozovatel takové „kopie“ pak těží z dobrého jména původní webové stránky.

Cílem takového napodobení se stávají e-shopy, případně jiné webové stránky nabízející zboží a služby. Na kopii webové stránky jsou pak nabízeny produkty jiných výrobců, produkty padělané nebo nižší kvality. Tento čin porušuje nejen právo autorské, ale mnohdy i práva další, např. právo na ochranu obchodní firmy a podobně.

Poněkud nebezpečnější metodou, jež pod tuto kategorii taktéž spadá, je tzv. phishing¹⁸. Tato metoda je charakterizována snahou získat od uživatele důvěrné informace, jako přihlašovací údaje k bankovním účtům, případně jiným službám, jež nejsou bez těchto údajů přístupné. Napodobená webová stránka je potom klíčovým prvkem celého procesu, vedoucího k získání těchto údajů.

Tento proces začíná rozesláním e-mailové zprávy, ve které se subjekt pokouší vyvolat zdání, že zastupuje společnost, u níž má uživatel zřizenu službu, ke které chce získat přihlašovací údaje. Pod různými záminkami v takové zprávě nabádá k návštěvě webové stránky, která je kopií skutečného webu poskytovatele služby a zadání přihlašovacích údajů. Zdařilost takové podvržené stránky je pak klíčovým prvkem, jež rozhoduje o úspěchu této metody.

Je zjevné, že tato metoda nezasahuje pouze do práva autorského, ale také do práva trestního, můžeme zde hovořit o podvodu. Přesto ani autorskoprávní rozměr celého problému nelze zanedbat.

Řešením problému je nejen postup v oblasti práva trestního, ale i prevence a informování subjektů, jichž se tato metoda může dotknout o předmětném riziku, o přístupu k získávání přihlašovacích údajů poskytovatelem služby a provozovatelem webové stránky a samozřejmě mezinárodní spolupráce v celé věci.

7. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo popsat jednotlivé možnosti ochrany obsah webových stránek a najít rizika, na která tyto možnosti naráží. Webovou stránku jsem pro tyto účely rozdělil na několik prvků, jež sdílejí podobné charakteristiky a je pro ně možné použít stejné ochranné instituty. Při tomto popisu jsem narazil na celou řadu problematických momentů, jež jsem se pokusil vyřešit s důrazem na rychlost, jednoduchost a efektivitu řešení. Tyto snahy jsou však výrazně limitovány minimální teritoriální omezeností přístupnosti webových stránek. Jde však převážně o omezení procesního charakteru, jež je dle mého názoru možné překonat s využitím stávajících mezinárodních organizací a metod, postupů a principů, jež při své činnosti dlouhodobě využívají. Tyto komplikace tak nelze označit za nepřekonatelné.

There is a place for the contribution. You are allowed to use the defined styles for formating only.

¹⁸ JAMES, Lance; MOUDRÝ, Lubomír. *Phishing bez záhad*. 1. vyd. Praha : Grada, 2007. 281 s

Literature:

- JAMES, Lance; MOUDRÝ, Lubomír. Phishing bez záhad. 1. vyd. Praha : Grada, 2007. 281 s
- Authoring tool accesibility guidelines 1.0 [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. W3C Consortium. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/TR/ATAG10/>>.
- Česká republika. Autorský zákon č. 121/2000. In Sbírka zákonů. 2000.
- Wikipedia. Dostupný z <http://www.wikipedia.org/>.
- Evropská Unie. Nařízení ES o evropském platebním rozkazu 1896/2006. In Úřední věstník ES. 2006, 1896.
- Arbitration and Mediation center [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. WIPO. Dostupné z WWW: <<http://www.wipo.int/amc/en/>>.
- Domain Dispute Resolution [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. ICANN. Dostupné z WWW: <<http://www.icann.org/en/dispute-resolution/>>.
- What is my IP address [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. What is my IP address. Dostupné z WWW: <<http://whatismyipaddress.com/>>.
- Subdomain [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. Subdomain. Dostupné z WWW: <<http://www.subdomain.net/>>.
- ICANN [online]. 2011 [cit. 2011-03-09]. Internet Corporation for Assigned names and numbers. Dostupné z WWW: <<http://www.icann.org/>>.
- What is Hypertext [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. W3C Consortium. Dostupné z WWW: <<http://www.w3.org/WhatIs.html>>.
- Internet : The world's first book published on the web (2000) [online]. 2000 [cit. 2011-03-09]. The LivingInternet. Dostupné z WWW: <<http://www.livinginternet.com/i/i.htm>>.
- HORTON, William, et al. Webpage design cookbook. New York : John Wiley and sons, 1996. Introduction, s. 649.

- Author, M. et al: Name, Town: publisher, year of publishing, number of pages, ISBN

Contact – email
257647@mail.muni.cz